

ข่าวเตือนการระบาดของศัตรูพืช



กลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน

สำนักงานเกษตรจังหวัดน่านเตือนการระบาดของศัตรูพืช ด้วยช่วงนี้ในหลายจังหวัดมีการระบาดของเพลี้ยกระโดดหลังขาว สร้างความเสียหายให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าวนา เพื่อเป็นการเฝ้าระวังและป้องกันกำจัดศัตรูพืชในพื้นที่เมื่อพบการระบาด ขอแจ้งเตือนให้เกษตรกรทราบและป้องกันกำจัดต่อไป

เพลี้ยกระโดดหลังขาว

เพลี้ยกระโดดหลังขาว ชื่อวิทยาศาสตร์ *Sogatella furcifera* (Horvath) วงศ์ : Delphacidae อันดับ : Homoptera เป็น แมลงจำพวกปากดูด ตัวเต็มวัยคล้ายกับเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล แต่ปีกมีจุดดำที่กลางและปลายปีก และมีแถบสีขาวตรงส่วนอกระหว่างฐานปีกทั้งสอง ตัวเต็มวัย มีสีน้ำตาลถึงสีดำ ลำตัวสีเหลือง มีแถบสีขาวเห็นชัดอยู่ตรงส่วนอกระหว่างฐานปีกทั้งสอง มีทั้งชนิดปีกสั้นและปีกยาว เพศผู้พบเฉพาะชนิดปีกยาวลำตัวยาวประมาณ ๒.๕ มิลลิเมตร เพศเมียยาวประมาณ ๓ มิลลิเมตร วางไข่ในใบและกาบใบข้าวโดยจะวางไข่อยู่เหนือกว่าระดับที่เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลวางไข่ เพศเมียสามารถวางไข่ได้ ๓๐๐-๕๐๐ ฟองในชั่วชีวิตประมาณ ๒ สัปดาห์ ไข่มีลักษณะและขนาดเหมือนกับไข่ของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล แต่มีเปลือกหุ้มไข่ยาวกว่า ตัวอ่อนมีจุดดำและขาวที่ส่วนท้องด้านบน ต่างจากเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลที่ตัวอ่อนมีสีน้ำตาลอ่อน ตัวอ่อนมี ๕ ระยะ ทั้งตัวอ่อนและตัวเต็มวัยอาศัยอยู่บริเวณกอข้าวเช่นเดียวกับเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล แต่ตัวเต็มวัยชอบอาศัยอยู่บริเวณกลางต้นข้าวเหนือระดับที่เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลอยู่



โคนต้นข้าว ใน ๑ ฤดูปลูกสามารถเจริญเติบโตขยายพันธุ์ได้น้อยกว่าเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล และชอบดูดกินน้ำเลี้ยงบนข้าวต้นอ่อน และขยายพันธุ์เป็นพวกปีกยาว จากนั้นจะอพยพออกจากแปลงข้าวก่อนที่จะออกรวง กับดักแสงไฟสามารถดักจับตัวเต็มวัยได้เป็นจำนวนมาก เพลี้ยกระโดดหลังขาวพบเป็นแมลงประจำท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือตอนบนมากกว่าภาคกลาง ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยของเพลี้ยกระโดดหลังขาวจะดูดกินน้ำเลี้ยงจากโคนกอข้าว ต้นข้าวที่ถูกทำลายใบมีสีเหลืองส้ม ซึ่งต่างจากต้นข้าวที่ถูกเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลทำลายจะแสดงอาการใบสีน้ำตาลแห้ง เมื่อมีปริมาณแมลงมาก ต้นข้าวอาจจะถูกทำลายจนเหี่ยวและแห้งตายในที่สุด การระบาดค่อนข้างกระจายสม่ำเสมอเป็นพื้นที่กว้าง ซึ่งแตกต่างจากเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลที่การระบาดทำลายข้าวจะเป็นหย่อมๆ พบระบาดตั้งแต่ระยะกล้าถึงระยะออกรวง ยังไม่มีรายงานว่าเป็นแมลงพาหะนำโรคไวรัสมาสู่ต้นข้าว

การป้องกันกำจัด

- ๑) ปลูกข้าวพันธุ์ต้านทาน เช่น สุพรรณบุรี ๖๐ ชัยนาท ๑ สุพรรณบุรี ๑ กข ๓๑ และชุมแพ ๖๐ โดยปลูกสลับกันอย่างน้อย ๒ พันธุ์ เพื่อป้องกันไม่ให้เพลี้ยกระโดดหลังขาวปรับตัวทำลายข้าวพันธุ์ต้านทานได้เร็ว หรือถ้าปลูกข้าวพันธุ์เดียวไม่ควรปลูกติดต่อกันเกิน ๔ ฤดูปลูก
- ๒) เมื่อตรวจพบเพลี้ยกระโดดหลังขาวมากกว่า ๑ ตัวต่อต้นให้เข้าน้ำออกจากแปลงนาและปฏิบัติเช่นเดียวกับเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล
- ๓) เมื่อเริ่มพบเพลี้ยกระโดดหลังขาวในแปลงนา ป้องกันโดยใช้เชื้อราบีวเวอร์เรีย ฉีดพ่นในช่วงเวลาอากาศเย็น เพื่อให้มีโอกาสสัมผัสกับตัวแมลงมากที่สุด
- ๔) หากมีการระบาดรุนแรงถึงขั้นจำเป็นต้องใช้สารเคมีให้เลือกสารเคมีดังนี้ สารอิมิดาโคลพริด (ชื่อการค้า: คอนฟดอร์ ๑๐% เอสแอล) ฉีดพ่น อัตรา ๘๐ ซีซี/น้ำ ๒๐ ลิตร หรือ (คอนฟดอร์ ๕%) ในอัตรา ๓๐ ซีซี / น้ำ ๒๐ ลิตร



ภาพ : การเข้าทำลายเพลี้ยกระโดดหลังขาว